

**әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық Университеті
Экономика және бизнес жоғары мектебі
"Менеджмент" кафедрасы**

**ҚОРЫТЫНДЫ ЕМТИХАН БАҒДАРЛАМАСЫ ЖӘНЕ
ӘДІСТЕМЕЛІК НҰСҚАУЛАР**

"Дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару" пәні бойынша

7M04104-"Мемлекеттік және жергілікті басқару" білім
беру бағдарламасы

Алматы 2023 ж.

Құрастырушы: э.ғ.д.Абралиев О.А. "Менеджмент"
кафедрасының профессоры

"Дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару" пәні бойынша қорытынды
емтихан жүргізу бағдарламасы және әдістемелік ұсыныстары кафедра
мәжілісінде қаралып, ұсынылды

" 26 " 09 2023 ж., хаттама №3

Кіріспе

"Дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару" пәні білім беру бағдарламасының оқу жоспары бойынша бейіндік пәндерге жатады.

Пәннің мақсаты: магистранттарға мемлекеттік органдарындағы дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару жүйесінің мәселелері бойынша теориялық білімді, практикалық дағдыларды жүйелі қалыптастыру. "Дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару" пәні бойынша емтихан тапсыру күндізгі бөлім магистранттары үшін 7M04104- "Мемлекеттік және жергілікті басқару" білім беру бағдарламасы бойынша 2 курс. Емтихан – ауызша. Офлайн форматта өткізіледі.

Білім алушыларға ауызша емтихан тапсыру процесі Univer АЖ-ға емтихан билетін автоматты түрде жасауды көздейді, оған білім алушы емтихан комиссиясына ауызша жауап беруі қажет.

Дайындық уақыты-емтихан алушы немесе емтихан комиссиясы шешеді. Жауап беру уақыты-емтихан алушы немесе емтихан комиссиясы шешеді.

Билеттің барлық сұрақтарына жауап беруге ұсынылған уақыт: 15-20 минут.

Емтихан білім алушылар мен оқытушыларға алдын-ала бекітілген кесте бойынша өткізіледі.

Емтиханды тапсыру кезінде магистранттар қабілетті болуы керек:

- дағдарысты мемлекеттік басқарудың негіздері мен тәсілдері;
- мемлекеттік басқарудағы дағдарыстық құбылыстарды диагностикалаудың әдістемелік тәсілдері мен құралдарын меңгеру;
- дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару технологияларын иерархиялық деңгейде қолдану;
- жүйелік ойлау мен инновациялық көзқарас негізінде Қазақстанның мемлекеттік және жергілікті өзін-өзі басқаруында дағдарысқа қарсы шараларды ұсыну;
- дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару тиімділігін арттыру жөніндегі шаралар жүйесін негіздеу.

Емтихан сұратары құрастырылатын тақырыптар:

1. Тақырып, Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқару жүйесінің ғылыми негіздері
2. Тақырып. Макро және микродеңгейдегі дағдарыс типтерін анықтаудың ғылыми тәсілдері
3. Тақырып. Мемлекеттік басқару жүйесіндегі дағдарыс
4. Тақырып. Дағдарысқа қарсы басқару жүйесі және механизмдері
5. Тақырып. Басқару үрдісіндегі дағдарысты диагностиалау
6. Тақырып. Дағдарысқа қарсы басқарудағы стратегия және оның маңызы
7. Тақырып. Дағдарысқа қарсы менеджерлер, олардың мақсаты мен қызметінің ерекшеліктері
8. Тақырып. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқарудағы тәуекел
9. Тақырып. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқарудың технологиялары
10. Тақырып. Дағдарысқа қарсы кадрлық саясат
11. Тақырып. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы инвестициялық саясат
12. Тақырып. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқарудың инновациялық факторы
13. Тақырып. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқарудағы әлеуметтік әріптестік
14. Тақырып. Дағдарысқа қарсы басқару тиімділігіне ақпараттанудың әсері
15. Тақырып. Қазақстанда дағдарыс жағдайын мемлекеттік реттеу тиімділігін арттыру

"Дағдарысқа қарсы мемлекеттік басқару" пәні бойынша емтиханның бағдарламалық сұрақтары:

1. Мемлекеттік басқару және дағдарыс
2. Дағдарыс кезеңдері
3. Дағдарыстың түрлері
4. Дағдарыс қарсы тәуекел
5. Дағдарысқа бәсеңдетудің мүмкіндіктері
6. Дағдарыстың түрлері
7. Дағдарысқа қарсы стратегиялық жоспарлау
8. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқару жүйесінің ғылыми негіздері
9. Макро және микродеңгейдегі дағдарыс типтерін анықтаудың ғылыми тәсілдері
10. Мемлекеттік басқару жүйесіндегі дағдарыс
11. Дағдарысқа қарсы басқару жүйесі және механизмдері
12. Басқару үрдісіндегі дағдарысты диагностиалау
13. Дағдарысқа қарсы басқарудағы стратегия және оның маңызы
14. Дағдарысқа қарсы менеджерлер, олардың мақсаты мен қызметінің ерекшеліктері
15. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқарудағы тәуекел
16. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқарудың технологиялары

17. Дағдарысқа қарсы кадрлық саясат
18. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы инвестициялық саясат
19. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқарудың инновациялық факторы
20. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқарудағы әлеуметтік әріптестік
21. Дағдарысқа қарсы басқару тиімділігіне ақпараттанудың әсері
22. Қазақстанда дағдарыс жағдайын мемлекеттік реттеу тиімділігін арттыру
23. Ұлттық экономика салаларындағы коммерциялық тәуекелдер
24. Ұлттық экономика салаларындағы қаржылық тәуекелдер
25. Ұлттық экономика салаларындағы өндірістік тәуекелдер
26. Дағдарыс кезеңінде қаржылай сауықтырудың қағидалары
27. Дағдарысқа қарсы басқаруды бағалау
28. Дағдарысқа қарсы басқарудың ерекшеліктері
29. Дағдарыс жағдайында персоналды басқару
30. Ұйымдарды персоналды басқарудың әдістері
31. Дағдарыс менеджментіндегі стратегиялық инвестиция
32. Дағдарыс стратегиясының экономикалық тиімділігі
33. Дағдарыс менеджменті тиімділігін жетілдірудің бағыттары
34. Мемлекеттік басқарудағы инновациялық технологиялар
35. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы инвестициялық саясат
36. . Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқарудың инновациялық факторы
37. Мемлекеттік дағдарысқа қарсы басқарудағы әлеуметтік әріптестік
38. Дағдарысқа қарсы басқару тиімділігіне ақпараттанудың әсері
39. Қазақстанда дағдарыс жағдайын мемлекеттік реттеу тиімділігі
40. Мемлекеттік басқарудағы дағдарыс құбылыстарының ерекшеліктері
41. Дағдарыстарды диагностикалауға талдау әдістемесін қолдану
42. Дағдарыстың макро және микродеңгейдегі цикл өзгеріс фазалары және кезеңдері
43. Дағдарыстағы тәуекелдер түрі
44. Дағдарыстық құрылымдардағы персоналды басқару

Негізгі әдебиеттер:

1. Қасым-Жомарт Тоқаев "Әділетті Қазақстанның экономикалық бағдары". - Астана, 1 қыркүйек 2023 ж.
2. Қазақстан Республикасының Конституциясы-Астана: Елорда, 2008-56 б.
3. Қазақстан Республикасында мемлекеттік басқаруды дамытудың 2030 жылға дейінгі тұжырымдамасы//ҚР Президентінің 2021 жылғы 26 ақпандағы №522 Жарлығы
4. Антонов Г.Д., Иванова О.П., Тумин В.М. Антикризисное управление организацией-М.: ИНФРА-М, 2020-143 с.
5. Аунапу Э.Ф. Антикризисное управление - Саратов : Ай Пи Эр Медиа, 2019 - 313 с.

6. Домалатов Е.Б. Дағдарысқа қарсы басқару -Өскемен, 2020-115 б.
7. Жатқанбаев Е.Б., Смағұлова Г.С. Экономиканы мемлекеттік реттеу- Алматы: Қазақ университеті, 2023 – 200 б.
8. Кован С.Е. Антикризисное управление: теория и практика-М.: КноРус, 2022-378 с.
9. Камолов, С. Г. Цифровое государственное управление: учебник для вузов - Москва: Юрайт, 2021- 336 с.
10. Коротков, Э.М. Антикризисное управление - М.: Юрайт, 2023-406 с.
11. Корягин Н.Д. Антикризисное управление.-М.: Юрайт, 2023-367 с.
12. Кочеткова А.И. Антикризисное управление.-М.: Юрайт, 2023-440 с.
13. Ларионов И.К. Антикризисное управление-М.: Дашков и К, 2019 - 380 с
14. Охотский Е.В. Государственное антикризисное управление -М.: Юрайт, 2023-371 с.
15. Попова Е.П., Минченко О.С., Ларионов А.В. и др. Государственное управление: теория, функции, механизмы-М.: НИУ ВШЭ, 2022-220 с.
16. Рязанов, В. А. Антикризисное противодействие – М.: Юрайт, 2023-103 с.
17. Сардарян, Г.Т. Государственное управление в современном мире. Учебник для студентов бакалавриата и магистратуры. Москва: МГИМОУниверситет, 2020 - 169

Қосымша әдебиеттер:

1. Қазақстан Республикасында мемлекеттік басқару жүйесін одан әрі жетілдіру туралы//ҚР Президентінің 2021 жылғы 27ақпандағы №527 Жарлығы
2. Оксфорд экономика сөздігі = A Dictionary of Economics (Oxford Quick Reference) : сөздік -Алматы : "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2019 - 606 б.
3. Уилтон, Ник. HR-менеджментке кіріспе = An Introduction to Human Resource Management - Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2019. — 531 б.
4. Р. У. Гриффин Менеджмент = Management - Астана: "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2018 - 766 б.
5. Д.Гэмбл, М.Питереф, В.Томпсон Стратегиялық менеджмент негіздері: бәсекелік артықшылыққа ұмытылу = Essentials of Strategic Management the Quest for Competitive Advantage -Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2019 - 534 б.
6. Шиллинг, Мелисса А.Технологиялық инновациялардағы стратегиялық менеджмент = Strategic Management Technological Innovation - Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2019 - 378 б.
7. О'Лири, Зина. Зерттеу жобасын жүргізу: негізгі нұсқаулық : монография - Алматы: "Ұлттық аударма бюросы" ҚҚ, 2020 - 470 б

Интернет-ресурстар:

1. URL: <https://www.iprbookshop.ru/79765.html>
2. <https://urait.ru/bcode/512864>.
3. URL: <https://urait.ru/bcode/511054>
4. URL:<https://urait.ru/bcode/510543>
5. URL: <https://urait.ru/bcode/520502>

ЕМТИХАНДЫ ӨТКІЗУ ТӘРТІБІ

Қорытынды емтихан магистранттардың білімін бағалау рубрикаттарға сәйкес келесі критерийлер бойынша жүзеге асырылады:

1. Құрс тұжырмадасын білу және түсіну
2. Таңдалған әдістеме мен тәсілдерді нақты қолданбалы тапсырмаларға қолдану
3. Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, нәтижені негіздеу

Магистранттардың қорытынды емтихандағы жауабы 100 балдық шкала бойынша бағаланады. Бірінші сұрақ-20 балл, екінші сұрақ-35 балл, үшінші сұрақ-45 балл.

Критерий	ДЕСКРИПТОРЛАР				
	Өте жақсы	Жақсы	Қанағаттанарлық	Қанағаттандырылғысыз	
	90–100 балл	70–89 балл	50–69 балл	25–49 балл	0–24 балл
1. Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну	Жауап барлық үш сұрақтың толық ашылуын (алынған білім шегінде), әр тұжырым мен тұжырымның егжей-тегжейлі дәлелдерін қамтиды, логикалық және дәйекті түрде құрылады, аудиториялық сабақтардың дамыған тақырыптарының мысалдарымен расталады.	Жауап барлық аса толық емес қамтылуын, негізгі ережелердің қысқартылған дәлелдерін қамтиды, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігін бұзуға мүмкіндік береді, ал теориялық сұрақтар иллюстрациялық материалмен расталмайды. Жауапта стилистикалық қателіктер, терминдердің дұрыс қолданылмауы мүмкін.	Жауап билетте ұсынылған сұрақтарды толық қамтымайды, негізгі ережелерді үстірт дәлелдейді, жауаптың баяндамасында композициялық диспропорцияларға, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол береді, теориялық ережелерді аудиториялық сабақтардың әзірленген конспекттерінің Мысалдарымен көрсетпейді.	Қойылған сұрақтарды дұрыс жеткізбеу, қате дәлелдеу, нақты және сөйлеу қателіктері, дұрыс емес қорытынды жасау.	Пән бойынша негізгі ұғымдарын, заңдарын білмеу; Қорытынды бақылау жүргізу ережелерін бұзу.
2. Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты қолданбалы тапсырмаларға қолдану	Оқу тапсырмасын толық орындау, қойылған сұраққа егжей-тегжейлі, дәлелді жауап беру, содан кейін жаратылыстанудың практикалық мәселелерін шешу.	Оқу тапсырмасын ішінара орындау, жаратылыстанудың практикалық міндеттерін толық шешпей қойылған сұраққа толық емес, дәлелді жауап беру; ғылыми тіл нормаларын сауатсыз пайдалану	Материал фрагментті түрде баяндалады, логикалық дәйектілікті бұза отырып, нақты және семантикалық дәлсіздіктерге жол беріледі, курстың теориялық білім үстірт қолданылады.	Есепті шешудің ұтымсыз әдісі немесе жеткілікті ойластырылмаған жауап жоспары; тапсырмаларды шеше алмау, тапсырмаларды жалпы түрде орындау; нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктерді жіберу.	Есептерді шешу үшін білімді, алгоритмдерді қолдана алмау; қорытынды және жалпылау жасай алмау. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.

<p>3. Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, нәтижені негіздеу</p>	<p>Ғылыми ережелер мен қолданылған әдістеменің технологияның дәйекті, қисынды және дұрыс негіздемесі, сауаттылық, әдеби тілдің нормаларын сақтау, жалпы дұрыс тұжырымдарға әсер етпейтін материалды ұсынуда 1-2 дәлсіздіктер байқалады, негіздеу нәтижелерін графикалық деректер арқылы визуализациялау.</p>	<p>Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздіктер, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктер байқалады, бұл тапсырманың жақсы жалпы деңгейіне әсер етпейді.</p>	<p>Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер байқалады, сондай-ақ тәжірибелік нәтижелерін өндеуде дәлсіздіктер бар.</p>	<p>Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылды.</p>	<p>Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.</p>
--	--	--	--	--	--

